

másik, a háttérben levő akttól eltekintve — utolsó nagy műve is : egy, vörös háttér előtt, vörös drapérián háttal fekvő cigánylány aktja, és a háttérben, szimultán ábrázolásban, a kép közepén szemben ülve ugyanaz a meztelen nő. Tudatosan ugyanaz a nő, szándékos szimultanizmus ; az alak hosszú, puha elnyúlásában is van némi, kétségtelenül többé-kevésbé tudatos elrajzolás, mely semmit sem von le a kép rendkívüli érdekességéből, sőt inkább növeli azt. Talán némi eltérés volna ez a naturalizmustól, mint a nem sokkal előbbi Pietà, melyet atyám, miután befejezte és ki is állította volt, szétdarabolt s amelynek egy pár vázlatában Petrovics a naturalizmustól való eltávolodást látja? — vagy kilengés? ki tudja . . . Már betegeskedve, egy évvel halála előtt, ötvennégy éves korában festette atyám ezt a nagyjelentőségű mesteri művet, mely arról tanuskodik, hogy pályája derékban tört ketté . . .

Igy is hatalmas életmű az, ami tőle ránk maradt. Ha pár szóban összegezni próbáljuk, miben állt rendkívüli jelentősége, azt kell mondanunk : izing-
vérig egyéni, eredeti, bár az eredetiséget soha nem hajhászó, sajtáságos, elő-
kelő ízlésű, a bizarrságra hajló művész volt, aki, fokról-fokra fejlődve, hit-
vallásához, a szabadon interpretált, de lényegében naturalisztikus természet-
hűséghez mindig híven újat, merészen újat alkotott, annyira újat, hogy az
általánosabb elismerést csak későn és nem kielégítő mértékben érte meg.
Festményei minden naturalizmus mellett is nem «Naturausschnitt»-ek, hanem
zárt, meggondolt, egységes kompozicionális értékek, műtárgyak, amelyek-
ben — annak ellenére is, hogy nemcsak mindennapi, hanem számos esetben
bibliai témákat választott, mondanivalója — mint ő maga is sokszor hangoz-
tatta, specifikusan festői mondanivaló.

Ferenczy Valér.

ŐSZI PASZTELL.

*Szeress, szeress, szegény ribiz-bokorka,
S szeress, szeress te is te ferde prësház,
Telőd felett friss mustok cukra méláz
És forr és erjed bűvölő borokba.*

*Roskadl fjadra kúsznak kósza indák,
De bölcsen tűri hallgató türelmed,
Míg messze sok-sok bárány-lestű felleg
Bús szőke fényt és jó kegyelmet hint rád.*

*És boldogan nagy végtelenbe úsznak,
A föld szívében tündöklő, tiszta csend ül,
Egy-két barackfa néha összerendül
És bólogatnak aztán, jól alusznak.*

*Mint égigérő végtelen nagy árnyék,
Titokzatosan leng sok árva kőrís,
Zenél, zenél az édes, édes ősz is
És visszazeng a zengő-lelkű nyár-vég.*

Horváth Béla.